

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologico-Moralis

Ad usum Tyronum elucubratus, Et in Quotidianis Prælectionibus

Quoad ea, quæ Moralis Theologia disputat de Legibus, de Præceptis
Decalogi, de Restitutione, ac de Contractibus

Viva, Domenico

Patavii, 1723

Art. III. De Spe, & Charitate.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40673

municatio cum Hebræis, seu Judæis prohibeatur Christianis?

Respondeo, prohiberi habitare cum illis, eorum azymis vesci, Judæis medicis uti, aut ab iisdem pharmaca accipere, seclusa necessitate, cum iis simul in balneo se lavare, eos invitare, ad eorum convivium accedere, aut legata iisdem in testamento relinquere; prohibitum etiam est tam Judæis, quam Saracenis famulari, & illis officia publica committere, cum iisdem matrimonia inire, aut portare iis lignamina, arma, & similia in Catholicorum perniciem. Non semper tamen est mortale aliquem ex actibus huiusmodi prohibitis exercere, præsertim si longe absit periculum subversionis.

X. Quæritur tertio; Quid teneamur præstare erga Paganos?

Respondeo, & dico primo, non licere nobis baptizare ante rationis usum infantes Gentilium sine consensu unius saltem ex parentibus, si sint sub eorum potestate, non urgente periculo mortis; Et ratio est, ne decursu temporis exponatur Sacramentum Baptismi sacrilegiis ejusdem baptizati. Secundo, nec possumus Paganos ad fidem cogere, quia Christi fides sponte suscipienda est; aliter magnum periculum esset fictionis, & sacrilegii. Unde fit, quod non possit suscipi bellum contra Infideles ex eo solum capite, quod fidem respuant. Tertio, possunt quidem cogi Gentiles, qui sunt subiecti Principi Christiano ad audiendum Evangelium, (ut etiam Hebræi coguntur Romæ,) & ad abstinendum a peccatis contra jus naturæ; Non possunt tamen ad hæc cogi Gentiles, qui non sunt subiecti; nisi præcludant aditum Prædicatoribus, aut Evangelium, & Christianos persequantur; aut nisi Diis immolent, vel comedant homines; quia hoc non esset jus dicere erga non subiectos, sed esset innocentes defendere, & punire

eos, qui injuriam Christo, ejusque religioni inferunt. Quarto, possunt Principes Christiani tolerare in suis Regnis ritus Paganorum, ne dissidia, & rixæ orientur, & ut facilius convertantur: Quia tamen conversatio Christianorum cum Infidelibus multa mala solet gignere, idcirco possunt expelli, si ad fidem converti nolunt; ita tamen ut vendant omnia sua bona, & cum eorum pretio transmigrent alio, ut fecit Philippus III. anno 1609. expellendo Mauros ex Hispania.

XI. Quæritur quarto; An liceat de rebus fidei disputare?

Respondeo, non licere indocto eas disputationes aggredi, si periculum subeat deceptionis; idque ex præcepto naturali: Ex præcepto tamen Ecclesiastico solum laicæ personæ prohibetur publice, vel privatim de fide Catholica disputare, ex cap. *Quicumque*, de *Hæret.* in 6.

ARTICULUS III.

De Spe, & Charitate.

- I. *Contra spem Theologalem peccat tam qui præsumit propriis viribus beatitudinem supernaturalem obtinere, quam qui ex sola Dei misericordia sine propriis operationibus illam expectat.*
- II. *Duplex datur præceptum Spei, alterum Negativum non desperandi, nec præsumendi; alterum positivum idem idem sperandi.*
- III. *Qui post peccatum omittit actus fidei, ac spei debitos, directe peccat contra virtutem Penitentiae, quæ prævios illos actus requirit.*
- IV. *Charitas debet super omnia Deum amare appreciative, non intensive.*
- V. *Duplex pariter est præceptum Charitatis; videlicet negativum non odio habendi, aut contemnendi*

Deum, & Affirmativum amandi illum identidem; Sed quam frequentia?

VI. Non datur materia parvitas in odio Dei; sicut nec in Infidelitate.

I. **S**pes est altera virtus theologalis, qua speramus a Deo beatitudinem, & quæ ad illam pertinent, divino auxilio obtinendam; cum enim viribus naturæ illam assequi non possumus, committeremus peccatum præsumptionis, si absque Divina misericordia illam vellemus obtinere ex solis nostris meritis naturalibus, juxta errorem Pelagianorum; Sicuti etiam contra spem peccaremus, si vellemus ex sola Dei misericordia absque nostris bonis operibus beatitudinem obtinere, juxta errorem Lutheri.

II. Quæritur primo; Quotuplex datur præceptum Spei?

Respondeo cum communi, duplex dari præceptum Spei, alterum negativum non desperandi, nec præsumendi; alterum affirmativum, scilicet positive sperandi; ipsa enim ratio naturalis dicitur, habitum supernaturalem spei in Baptismo nobis infusum non debere esse otiosum; & ideo Psalm. 4. dicitur: *Sperate in Domino*; sicut etiam passim in aliis Scripturæ locis: Quare contra hoc præceptum peccari potest omittendo actum spei longo tempore, ut dicitur de actibus fidei, & Charitatis; Præsertim quando quis graviter urgetur tentationibus contra spem, & est in periculo desperationis, nisi se minuat actibus spei. Peccatur etiam contra præceptum spei negativum, tum præsumendo consecutionem beatitudinis sine Dei misericordia, aut sine propria cooperatione, ut diximus; tum desperando, quando scilicet quis desperans gratiam, vel gloriam non curat adhibere suam cooperationem. Putant etiam nonnulli, peccari contra spem tentando Deum,

quia tentans Deum non sperat, sicut oportet; Sed nos infra dicemus cum communiori, tentationem Dei esse peccatum potius contra virtutem Religionis, quam contra spem.

III. Notandum hic cum Bonac., quod omittens se convertere ad Deum post peccatum, quamvis omittat actus fidei, & spei debitos, tamen proprie, & directe peccat contra præceptum penitentiae, non contra præceptum fidei, & spei. Et ratio est, quia in tali casu solum per accidens tenetur ad actus fidei, & spei, quatenus scilicet penitentiam agere non potest, nisi eliciendo actus fidei prævios, & sperando veniam peccatorum.

IV. Denique Charitas est ex Apostolo excellentissima inter virtutes theologales; quia per illam Deum super omnia diligimus, & sic illi perfecte conjungimur.

Quæritur nunc secundo; Utrum teneamur amare Deum super omnia appetiunt tantum, hoc est appetiunt illum tanquam summum bonum super omnia, an etiam intensive, ita scilicet ut amor Dei debeat esse intensior, quam quilibet amor erga objectum creatum?

Respondeo, teneri ad amandum Deum super omnia solum appetiuntive; nam qui patrem, aut matrem, aut quodcumque aliud supra Deum diligit, non est Deo dignus; Non tenemur tamen Deum super omnia diligere etiam intensive, quia si ad id teneremur, angeremur scrupulis dubitando, an actus amoris a nobis elici possit hic, & nunc; & sic jugum Divinæ legis non esset suave, nec onus leve: Quare diligimus Deum ex toto corde, & ex tota mente, si super omnia appetiuntive illum diligamus.

V. Quæritur tertio; Quotuplex sit, & quando obliget præceptum Charitatis?

Rc-

Respondeo, duplex dari præceptum Charitatis erga Deum, alterum negativum, videlicet non odio habendi Deum, nec illum postponendi creatoris; & hoc obligat semper, & ad semper: Alterum affirmativum, videlicet eliciendi sæpius actus amoris; & circa hoc damnata est ab Innoc. XI. propos. 6., qua dicitur, Ne singulis quidem quinquenniis ad hos actus nos obligari. Communiter tamen docent, ad eisdem nos obligari, primo dum insurgunt tentationes, & periculum est, ne iis assentiamur; & deinde quando tenemur elicere actus contritionis; cum contritio sit saltem virtualis dilectio Dei: Præterea alii putant, quod singulis diebus festis; alii quod semel, aut bis in anno, ut dicemus in de Pœnitentia. Equidem vero cenſeo, non esse eandem unicuique talem obligationem; Sæpius enim ad actus amoris tenentur docti, quam rudes, sæpius qui majorem habent opportunitatem, & qui in majoribus periculis peccandi versantur, quam alii: Quod fufius in expositione dictæ proſcriptæ theſis expendimus in Trutina Theſium damnatarum.

VI. Quæritur quarto; An in odio Dei detur parvitas materiæ, ſicuti datur in odio proximi?

Reſpondeo cum communi negative. Ratio eſt, quia quodlibet odium Dei maxime repugnat summæ Divinæ bonitati: Sicut enim in Infidelitate erga Deum non datur parvitas materiæ, ſed peccat mortaliter quicumque diſcredit cuilibet minimo articulo fidei; contra vero qui fidem viro probo in minimis non præſtat, non peccat mortaliter; Ita pariter qui vult Deo quodvis minimum malum, peccat mortaliter, ſecus vero qui vult illud homini.

ARTICULUS. IV.

De Oratione, qua Deum colimus.

- I. *Quenam a Deo in oratione petenda, in Oratione dominica diſcretiſſime recenſentur.*
- II. *Oratio deſinitur, Petitiſio decentiſſima a Deo. Ea nobis præcipitur tum præcepto naturali, tum etiam poſitivo Divino, & Eccleſiaſtico.*
- III. *Triplex eſt Orationis effectus, mereri, ſatiſfacere, & impetrare.*
- IV. *Etiam peccatoris oratio eſt impetratoria ex divina promiſſione, dummodo ille non peccat, in quantum peccator eſt, videlicet aut mala; aut ad malum finem.*
- V. *Quid requiritur, ut Oratio impetret inſallibiliter?*
- VI. *Oratio vocalis natura humana conformior eſt, quam mentalis multis de cauſis.*

I. **P**oſitiſſimus Religionis actus eſt Oratione, qua petimus a Deo bona nobis decentia, ex D. Th. 2. 2. quæſt. 83. Quæ autem bona dicantur decentia, & quo ordine petenda ſint, oſtendit nobis Chriſtus Dominus docens orandi formam Matth. 6. ubi dixit: *Cum oratis, dicite, Pater noſter, &c.* Quod obſervat D. Th. loc. cit. ex Auguſt. Primo enim petenda eſt Divini nominis ſanctificatio, amando illum amore amicitia. Secundo, noſtrum bonum, petendo adventum regni Dei, ſeu viſionem beatam in Patria, ubi Deus ſuum habet pacatiſſimum regnum. Tertio, media, quibus utrumque aſſequamur; Ea vero ſunt tum conformatio cum divina voluntate, tum etiam bona ſpiritualia, & temporalia, quibus juvamus ad Dei voluntatem exequendam: Quia vero ab iſdem arcemur per peccatum, ideo deinde peccatorum remiſſionem petimus,